

Discursul ministrului Justiției, Robert Cazanciuc, de la ședința comună de bilanț a Administrației Naționale a Penitenciarelor și Direcției de Probațiune – 06 martie 2014

Stimați invitați, dragi colegi, am avut ocazia, acum mulți ani, să lucrăm împreună în mod direct, de aceea, sarcina mea ca ministru este destul de mult ușurată în înțelegerea nevoilor reale ale sistemului. Mă bucur că după un anumit număr de ani reușim să avem astăzi aici, împreună, un bilanț comun ANP și Probațiune, ceea ce arată o evoluție importantă chiar și în mentalitatea noastră. Vreau să vă mulțumesc pentru ceea ce ați făcut în 2013 ambelor instituții, în momente dificile pentru societate care, evident, s-au reflectat și în activitatea dumneavoastră, dar ați reușit să supliniți unele neajunsuri și am trecut anul 2013 fără a avea incidente majore.

Evident, acest lucru reprezintă una dintre preocupările constante ale sistemului de a nu avea incidente. Ați reușit să nu aveți incidente majore și e clar că acest lucru s-a făcut de foarte multe ori, mai ales prin efort personal. Avem o tendință de creștere a persoanelor aflate în custodie, pe un sistem, pe o administrație, pe o infrastructură care, din păcate, nu a beneficiat de investiții de foarte mulți ani și ne “mândrim” cu penitenciare istorice pe care le putem arăta partenerilor europeni pentru a aborda o evoluție istorică. Din păcate, ne-am oprit la un moment dat cu sprijinul și acest lucru trebuie restartat începând de anul acesta.

Am văzut o creștere nu foarte mare a activităților economice, un lucru extrem de important atât pentru sistem, în a încerca să suplینească, în acest fel, resursele financiare, dar cred că este la fel de important și pentru deținuți ca o formă care ușurează, evident, reintegrarea socială. Ce mi s-a părut interesant în ultimul timp sau constant, din păcate, procentul foarte mare al tinerilor aflați în sistemul penitenciar, cred că undeva aproape de 70%. Cea mai mare parte dintre ei nu au o meserie, de multe ori nu au avut șansa de a urma cursurile unei școli, chiar și la nivel primar – asta înseamnă că vor avea o problemă destul de mare cu integrarea socială, destul de mare în a-și găsi un loc de muncă, într-o societate în care oricum găsirea unui loc de muncă nu este un proces ușor.

Cred că aici sunt lucruri de făcut în relația dintre sistemul penitenciar și societate, încercarea de a găsi oameni de sprijin, mai ales pentru acești tineri de a-i ajuta să se reintegreze. Am văzut foarte mulți tineri dornici să învețe o meserie, am văzut tineri bucuroși că au șansa să învețe o meserie, am văzut tineri care nu mai vor să se întoarcă în sistemul penitenciar și fac tot ce depinde de ei pentru acest lucru. Aici avem o datorie pe care trebuie s-o împlinim, să-i ajutăm să nu mai revină în sistemul penitenciar. Evident că sunt lucruri care nu sunt întotdeauna pozitive și am fost destul de mult prezenți în spațiul public anul trecut pe această chestiune a telefoanelor în penitenciare care nu ne-a adus neapărat un sprijin al populației. Încercăm să rezolvăm această problemă prin noul cadru normativ și sper să putem vorbi în scurt timp la trecut despre această chestiune.

Va trebui să fie în continuare în atenția dumneavoastră problema integrității în cadrul sistemului penitenciar, care nu este o chestiune major preocupantă, doar trebuie să fim atenți la acest lucru pentru a nu fi vulnerabili. Vorbim despre un bilanț comun și discutăm în momentul de față de peste 20.000 de persoane care execută pedepse în libertate. Sancțiunile alternative reprezintă o practică europeană și mă bucur că reușim să folosim această experiență europeană și să aplicăm aceste măsuri în contextul noilor coduri. Dincolo de faptul că este o pedeapsă în

libertate, evident pentru anumite fapte, ajută la educare, ajută la integrare, degreveză, până la un punct, și sistemul penitenciar, însă fără resurse financiare și umane foarte mare lucru nu putem face. Cum arăta și domnul director general, din păcate de foarte mult timp nu a fost construit un nou penitenciar în România și am fost recent și am văzut în Europa penitenciare construite la cele mai înalte standarde care nu reprezintă nicio formă de lux, reprezintă condiții în acord cu drepturile omului, reprezintă condiții decente care să permită o reintegrare socială. Indiferent cât am încerca noi să suplinim prin efort uman, nu o să reușim să avem șanse foarte mari de reintegrare în condițiile în care supraaglomerarea reprezintă principala problemă a sistemului. Sper să putem demara anul acesta construcția cel puțin a unui penitenciar și avem în acest moment discuții cu parteneri europeni pentru a stabili un standard, pentru a încerca împreună să găsim soluții de finanțare pentru un asemenea proiect. Sigur, nu este ușor să construiești penitenciare când societatea are nevoie să construiască școli și spitale. Am încercat, pledând cauza sistemului, atunci când vine vorba de buget, să arăt că nu dorim să modificăm prioritățile unei societăți, ci dorim să investim în sistem pentru condiții decente, astfel cu siguranță vom investi în siguranța cetățeanului. Cred că acesta este lucrul pe care putem să-l înțelegem și să-l promovăm împreună, încercăm să reducem riscul la persoanele care nu au avut șansa unei educații să săvârșească noi infracțiuni, să se întoarcă în penitenciar și să se învârtă într-un cerc vicios, din care mulți dintre acești oameni nu au șanse foarte mari să iasă. Cred că anul acesta vom reuși să demarăm unele proiecte, astfel încât să vorbim despre ANP ca despre o instituție cu o funcție importantă în educare, în integrare socială și nu o să încercăm să ne ascundem de ANP, să spunem că este o zonă despre care mai bine să nu vorbim. Trebuie să vorbim deschis despre condițiile din penitenciare, trebuie să vorbim deschis despre ce poate să facă sistemul penitenciar pentru acești oameni, trebuie să vorbim deschis despre nevoia de implicare a societății în problemele acestor oameni. În Europa anumite comunități pregăteau locuri de muncă pentru cei care ieșeau din penitenciare. Era evident, discriminare pozitivă, dar până la urmă acest lucru era făcut în interesul siguranței cetățeanului. Cu speranța că împreună cu dumneavoastră, împreună cu societatea vom găsi căi de educare, de reintegrare, vom găsi căi de a da acestor oameni o șansă reală să participe la o viață socială cât de cât normală. Vă doresc să aveți tăria și speranța că lucrurile se pot schimba în bine. Vă mulțumesc!